

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Meščanje!

Zopet imate priliko, da dokažete svojo meščansko samosvest, da pokažete, koliko je pravična naša stvar napredovala v teku jednega leta, in ta prilika podaje se Vam v dopolnilnih volitvah za ljubljanski mestni zbor, ki se bodo vršile

dné 5., 6. in 8. aprila meseca.

Sijajni izid vlanskih volitev v državni zbor bodi Vam kažipot, kazoč, da z isto slavo, ki je potrla nasprotnike naše, lahko dovršite tudi zdanje volitve za mestni zbor. To sijajno zmago domače stvari nad tujim nasiljem imamo pa zahvaliti svojej vzglednej disciplini in političnemu probujenju, ki vé razločevati prijatelja od neprijatelja.

Mestni zastop ljubljanski je zdaj v večini nam še zmirom nasproten; koristni predlogi naših narodnih odbornikov v mestnem zboru navadno propadajo, in večidel samo zato, ker prihajajo od odbornikov, katere ste Vi, narodni meščanje, volili. Da pa predlogi in namere „liberalne“ stranke v mestnem zastopu ljubljanskem ne pospešujejo koristi mesta in njega prebivalcev, to kaže zdaj posebno ta slučaj, da liberalna večina toplo zagovarja nakup kolizeja, katerega nasproti odločno odbijajo narodni odborniki, povdarjaje korist mestno v tem, da se sezida za Ljubljano nova vojašnica, kakersne imajo druga večja mesta. Ta namera nam nasprotne stranke pa uže tudi kaže, kako da ona hoče gospodariti z mestnim loterijskim posojilom. Da se bode s temi novci varčno ravnalo, zato, meščanje, treba voliti v mestni zastop takih mož, ki bodo iskreno skrbeli za blagor mesta. Ne verujte nasprotnikom našim njihovih vsakdanjih lažij, da zatiranje nemščine je narodne stranke cilj in konec; saj je vendar naša stranka radostno pozdravila načelo ministra Taaffeja, ki želi in hoče porazumljenje narodov in mir in spravo mej njimi, in zato mu še zmirom zaupanja nij odrekla, mej tem ko se nasprotna nam stranka trdovratno obrača od njegovih blagih namenov.

Volilci III. razreda so si ta razred v zadnjih letih popolnem prisvojili; mi se za trdno nadajamo, da bodo tudi letos volili ona dva kandidata, za katera so dali uže v volilnem shodu svojo besedo.

Zmaga naša pa je popolna samo tedaj, kadar se svojimi kandidati prodremo tudi v II. in I. razredu. Da pa zmagamo letos tudi v dveh drugih razredih, treba, da vsak neodvisen volilec teh razredov pride gotovo na volišče, da vrže vse predsodke in premisleke od sebe in da možato izpolni svojo meščansko dolžnost.

Možje, ki Vam jih podpisani volilni odbor nasvetuje, so občespoštovani meščani, ki so Vašega zaupanja popolnem vredni. Meščanje! v zavesti lanske sijajne zmage pridite vsi in stopite pogumno na volišče, ne da bi se dali begati po nasprotnikih, volite jih enoglasno vsi.

Ti toplo Vam priporočani možje so:

Franjo Bučar , hišni posestnik.	Za III. razred, ki voli 5. aprila:	Josip Regali , hišni posestnik.
	Za II. razred, ki voli 6. aprila:	Dr. Alfons Mošč , odvetnik. Dr. Josip Starč , koncipijent pri finančnej prokuraturi.
Fran Ravnihar , deželni blagajnik. Peter Grasselli , hišni posestnik.	Za I. razred, ki voli 8. aprila:	Miha Pakič , trgovec in hišni posestnik. Dr. Fran Papež , odvetnik.
Dr. Karel Ahačič , odvetnik in hišni posestnik. Karel Tavčar , hišni posestnik.		

Narodni meščanski volilni odbor.

Listek.

Neusojena ljubica.

Nigdar mi nij mōči zābiti, kolikrat mi je pripovedoval. In vselej so mu bile pri tem oči rosne. In vedno se mu je žarilo lice, kadar je izustil ime lepe Magduške. Opisavajoč nje krasoto, preminjal se je slikar v govornika, pesnika — potem je obmolknil, položil je rōko na srce — ljubezni, kesa, vihārja, hrepenjenja oblast ga je popolnem prevzela.

Armin Grosse je v Varšavi naglo zaslul in njega zgodovinske slike iz narodnega življenja ter portrete so hvalili najodličnejši strokovnjaki. Navzlic svoje mladosti je prejemal za svoje slike znamenita plačila. V jednom

prvih salonov izpoznal ga je jeden najplemenitejših narodnih velikašev, grof Adam Potocky, ter ga povabil na svoje zasēlje, da ondu naslika podobo mlade njemu soproge.

Prvo vzpomladansko cvetje je uže odpadalo, ko se se svojim slikarskim orodjem Armin Grosse napoti v Kršišovice. Grofica je bila, kolikor se smē to reči, vzor ženstvu. Imela je blago srcē, bila duhovita in temeljito naobražena. — Takim modelom nasproti preobraža se portretni slikar v umetelnika, umetelnik v stvaritelja nebeške podobe. Nadzemski ogenj vodi mu čopič.

Kaj je bilo neki temu uzrok, da je čelo Arminovo vselej obsenčil oblāk, kadar je grof, ljubeč svojo cvetočo zaročnico z vso strastjo mladega moža, prišedši v sobo, kjer

je slikal umetelnik nje podobo, svojo soprogo objemal in poljubljaval prav po domače, ter mu je tudi ona pristrčno vračala njega ljubeznjivosti dokaze? Izvestno ga nij delalo nevoljnega, biti motenemu — niti ga nij vznemirjala ljubosumnost, kakor bi utegnil kedō misliti; — najbrž je dajala njega dušnemu nepokoju povod nekaka zavist, ki se mu je vzbujala v srci, nevedočemu zakaj, zavist, katera celō najblažjega človeka obvezimlje, ako vidi veliko ljubezensko srečo.

Oba po golobje ljubeča se soproga sta opazila to Arminovo premembo. Nekega dnē, ko se je mlademu umetelniku lice omračilo, videčemu, kakō je grof pri slovesu poljubil svojo soprogo, nagnil se je grof ter pošepetal jej nekaj na uho.

Razglas.

V splošno vednost javlja se, da bode za leto 1880 določeno prvo srečanje lozov loterijskega posojila mesta Ljubljane

dné 2. aprila 1880 ob 10. uri dopoldne

v mestnej dvorani očitno vršila zato imenovana komisija v navzočnosti c. k. notarja.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 24. marca 1880.

Župan: Laschan.

A. Orehek,

krojač,

Šelenburgove ulice šte. 1,

v poslopji čitalniškem,

priporoča se slavnemu občinstvu

za spomlad in poletje

za izdelovanje vsake vrste (122-1)

oblačil

po najnovejšem kro i in po najnižjih cenah.

Naročila z dežele se točno izvršujó.

A. Krejči,

v Ljubljani,

kongresni trg, na voglu gledališčne ulice, priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst **modernih**

klobukov in kap;

prejema tudi

kožuhovino in zimsko obleko

čez poletje v shranjevanje. (87-5)

Najboljši

salónsk premog

(44-29)

razkrojena drva

po najnižji ceni pri

A. Debevoč, rimska cesta (Gradišče) 19.

M. Lentsche,

prodajalnica specerijskega in materialnega blaga,

Prešernov trg tik Hradskega železnega mostu, razprodaja, ker bode nehal s tem tržiti, pod ceno

veliko zalogo barv

za sobne malarje in mastilce,

(123-1)

kakor tudi

čopice (pinzelnje)

vsake velikosti na drobno in debelo.

! Znamenito !

Vsakemu, kdor je uže potreboval **zdravniške pomoči** v boleznih, n. pr. **zoper bramor, sušico, bolezen na prsih, slabost, nervoznost, je znano, da celo najodličnejše avtoriteti zdravništva (kakor prof. dr. Schnitzler, Skoda, Braun etc.) priporočajo izključivo**

naravno, kristalno-čisto, zlato-žolto,

prirejeno vsled ministerskega ukaza po avstrijskem lekarniškem pravilniku

zdravilno pomuhljevo jetrno mast

iz Kristijanije v Norvegiji kot **najboljšo** ribjo mast, kolikor se je nahaja v trgovini, in sicer zbog njenih **izvrstnih lastnosti**; — ta jetrna mast **prekosi** in je boljše, nego ona bela, ki se je se sopuhom očistila, a pri tem **zgubila najboljše snovi**.

Da je ta **edino prava, kristalno-čista, zlato-žolta** zdravilna pomuhlj eva, **jetrna mast** (Gadus Callarias Lin. [pomuhelj] po avstrijskem lekarniškem pravilniku) pravilna, zato je v zalogi **zmirom sveža** ter iz **prvih in najsolidnejših** izvirkov v sklenicah po **60 novč.**, in jo ima

Julij pl. Trnkóczy,

(74-7)

lekar v Ljubljani, na mestnem trgu šte. 4.

Naročbe izvršujó se s poš nim povzetjem najhitreje.

F. A. Zupančič,

zaloga klobukov v Ljubljani,

mestni trg,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato oskrbljeno zalogo vsakih vrst najnovejših

klobukov

za gospode, dečke in otroke,

najboljše kvalitete iz prvih najbolj slovečih domačih in tujih tovarov

(121-2)

po najnižjih cenah.

Vnanja naročila se izvršujó točno in ceno.

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Dné **8. aprila t. l.** zjutraj ob 7. uri se bodo prodajale na javnej dražbi po jako ugodnih pogojih

senožeti in njive

grajščine Kravjek (Weinegg), v zatiškem okraji,

in sicer v grajščini.

(126-1)

Zoper

giht in revmatizem,

da se z njim namaže, je mnogostransko skušeno zdravilo ces. kralj. izklj. priv. **Wilhelmov rastlinski sedativ**

„BASSORIN“

od

Fran Wilhelma, lekarja v Neunkirchenu,

edino, katero je visok c. kr. zdravstveni urad preiskal in potem odličilo nj. veličanstvo cesar Fran Josip I. z izključivim privilegijem.

To sredstvo je priredek, kateri, ako se z njim namaže, čini pomirovalno, dobro, olajšujoče v slabosti na živcih, bolečinah na živcih, živčnih boleznih, telesnej slabosti, revmatičnem živčnem trganji po udih, zoper revmatizem, trganje po udih, bolečine v mišicah, zoper bolečine na obrazu in po udih, giht, revmatizem, glavobol, omotico, šumenje po ušesih, bolečine v križi, zoper slabost udov, posebno pri dolgem potovanju (vojakom, gozdarjem) zoper zbadanje ob straneh, nervozne bolezni vsake vrste, tudi zoper zastarel revmatizem.

Jedna bučica z zdravniškim navodom stane 1 gl. a. v. Za kolek in zavoj 20 kr. posébe.

Prodaje tudi:

(526-10)

V Ljubljani: Peter Lassnik.

Skoraj zastonj!

Zavoljo nedavno na me prišle velike **fabrike za britanija-srebro**, oddane se sledečih **45 komadov** iz eno dobrih reči od **britanija-srebra** samo za **gld. 6.95**, kot j dva četrti de. troškov izdelovanja, tedaj **skoraj zastonj**, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih **namiznih nožev**, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami.
- 6 „ jako finih **vilic**, britanija-srebro, iz jednega kosa.
- 6 „ **teških žlic** za jedi od britanija-srebra.
- 6 „ **žlic** za kavo od britanija-srebra, najboljše kvaliteti.
- 1 **maslini zajemalce** za mleko od britanija-srebra.
- 1 **teški zajemalce** za juho od britanija-srebra.
- 6 **podstajkov** za nože od britanija-srebra.
- 6 kom **podajalnih zdelic** (tas), fino cizelirani.
- 3 **časiče** za jaja od britanija-srebra.
- 1 **košek** za kruh, maslini, od britanija-srebra.
- 2 **krasna namizna svečnika** od britanija-srebra.
- 1 **salonski namizni zvonček** od britanija-srebra srebrnega glasu.

Vseh teh 45 komadov, ki so solidno in praktično blago od britanija-srebra, ki so veljali prej gl. 25, stane zdaj vseh 45 komadov skupaj le **gld. 6.95.**

45 kom. Vseh teh 45 reči je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, **za kar se garantuje.** (97-3)

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah: **General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:**

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Pošilja se točno proti poštnemu povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

torej odsihmal v tem zboru več zastopati svoje drage domovine, in primoran sem, da ne bode moje mesto v zboru ostajalo prazno, odpovedati se poslanstvu.

Milo mi je pri srci, ko izrekam te besede ko se ločim od svojih tovarišev v zboru, ki jih smem — ne gledé na njih narodnost — šteti mej svoje prijatelje; ko zapuščam tisto mesto, kamor sem skozi 19 let, namreč odkar je v Avstriji napočila zarija ustavnega življenja, zahajal kot pooblaščenec našega ljudstva; ko zapuščam tisto zbirališče, kjer poslanci, naj bodo te ali one narodnosti, vzajemno spoštuje pravice, ki so v Avstriji po ustavi zagotovljene vsakemu narodu, in kjer vlada ravno zavoljo tega — marsikakemu drugemu zboru v izgled — mir in lepa sprava, da se dežela goriška lahko s tem ponaša.

Kaj pa porečem vam, predragi rojaki, ki ste meni pri tolikih prilikah tako sijajno skazovali svoje zaupanje, ki ste mi pri volitvah zaporedoma podeljevali častno ime deželnega poslanca. Ne zamerite, da vam hvaležno vračam vaše pooblastilo; rad bi je še dalje obdržal, ako bi je le mogel izvrševati po svojej dolžnosti. Mili naš vladar je blagovolil poslati me mej Kranjce: sosedje naši so, naši bratje. A v duhu bodem tudi pri vas. Veselil se bodem z vami v vašej sreči, žaloval z vami v vašej bridkosti. Vedno me bode pa tudi za naprej vnemala želja, koristiti po svojej moči, bodi z besedo, bodi z dejanjem, tudi v naši ljubej ožjej domovini. Z Bogom!

Winkler.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. marca.

Dunajsk oficijozen list poroča: Davkovski dohodki prvega četrtletja 1880 se boljšajo; mej tem, ko je svota davkov na drugo roko tolikošna, kolikeršna je bila vlani, pa svota davkov na prvo roko precej preseza vlaško. To je tem bolj veselo, ker je bila vlani slaba žetev.

Vnante države.

Poljskim listom se poroča, da je ruski car Aleksander sprejel varšavskega guvernerja Kotzebue a, ter se je zadovoljno izrazil o adresi poljskih plemičev in se je zahvalil na njej. Carja veseli tudi zdanje mirno stanje na Poljskem.

Pri **Plevni** so našli 10.000 pušek in 16 kanonov, katere je zagrebel v zemlji general Osman paša. Bolgarsko sebranje bode v nenavzočnosti kneza otvoril škof Klement.

V **Kabulu** se je zopet pričel boj; Afganistanci so dné 29. t. m. napadli Angleže, 13 jih umorili, 19 pa ranili.

Mej **Črno goro** in Turčijo je posredovala Italija v mejnem vprašanji; kakor pa se čuje, bode ostalo tudi to posredovanje brez uspeha, ker Turčija ne hče Črnej gori odstopiti ozemlja, katero ta zahteva namesto Plave in Guzinja.

Francoski poslanik v Peterburgu gre domov na odpust; ruski poslanik v Parizu je tudi uže šel v Peterburg.

Mej **Nemčijo** in papežem so se pričela zopet dogovarjanja gledé pomirjenja o cerkveno-državnih vprašanjih.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega

dné 22. marca.

(Konec.)

G. Dežman govori za nakup kolizeja, vendar naj to poslopje še prej preišče posebna komisija.

G. Lasnik omenja, da g. Horak nij resnice govoril, trdeč, da je kolizej zidan s tako slabim materijalom. G. Lasnik pravi, da

je bil sicer takrat še zelo mlad, ko se je zidal kolizej, a da on kot kmetjskih staršev sin, je dobro razumel, ali je opeka dobra ali ne. To se je njemu zdelo potrebno opaziti, da ne bodo na Dunaji mislili, ka vojake v Ljubljani nastanujó v hiše, katere se lahko vsak dan poderó. in da se morebiti s takimi govoricami celó ne zgubi še to malo krdelce vojakov, kateri zdaj bivajo v Ljubljani.

G. Horak opomni, da on vedno le resnico govori. Na dalje graja, da se je toliko iztržena svota za loterijsko posojilo blizo 40.000 gld. takó cenó posodila v drugo mesto, v tem ko bi se bila lahko proti jako dobrim obrestim oddala pri ljubljanskih trgovcih in obrtnikih.

G. Lukman odgovarja, da novcev nij bilo moči v Ljubljani varno naložiti takó, da bi jih moglo mesto vsak hip zahtevati nazaj.

G. pl. Zhuber pravi, da kolizej, kakor ga je bil prvič zidal stari g. Withalm, je l. 1849 razen zidovja ves pogorel.

G. Peterca se čudi g. Lasniku da je bil uže deček takšen veščak v stavbenih stvaréh. On se popolnem strinja s trditvijo g. Horaka da se je kolizej zidal s tako opeko, katera se je sušila le na solnci, a lomila se je kakor kruh, in na stotine vozov povsem nerabljive opeke so zatorej zvozili strani.

G. Regali pravi, da narodni mestni odborniki ne trebajo nikakoršnih poučevanj „ex cathedra“ od g. Dežmana. Oni znajo svojo dolžnost proti svojim volilcem in jo tudi izvršujó. G. pl. Zhubru odgovarja, da je res kolizej pogorel, ali zid je ostal denašnji, pogorel je samo les.

G. dr. Bleiweis: Meni se zdi, da je še mnogo drugih načinov, po katerih se ugodno in varno lahko naložé novci loterijskega posojila na dobre obresti, zatorej je nepotrebno kupovati kolizej. Opozorujem le na to, da bi prav lahko s temi novci kupili novo zidane hiše, katere nesó, ker so davkov skoraj popolnem proste, po šest odstotkov. Ako se g. Dežman čudi, zakaj se nij uže pri ogledu kolizeja povedalo, kako slabo je zidano to poslopje, mislim, da bi bilo to zelo neumestno, ako bi se mestni odborniki bili začeli prepirati s posestnikom v njega hiši o dobrem ali slabem stavbenem stanji zgradbe. Gotovo je to, da se je kolizej, kakeršen je danes, leto za letom z mnogimi troški skrpúcal in da nij kmalu poslopja, katero bi imelo toliko napak, nego li kolizej.

Ako se oporéka, da je kolizej uže tako dolgo pripoznana vojašnica, odgovarjam samo to, da so bivšo cukrarnico uže mnogokrat vojaške komisije izpoznale popolnem neprimerno vmeščenju vojakov, a navzlic temu so se vendar še vojaši v njej nameščali. Kadar mi, namreč mesto, kolizej kupi, bodele videli, koliko bode troškov. Trebali bodele posebnega uradnika za oskrbovanje, svoje zidarje, ključarje, tesarje itd., kar nas bode stalo leto za letom jako mnogo novcev.

Ako hočemo porabiti srednjo zgradbo za konči na videz pošteno nameščenje vojakov, nam je treba do tal podreti vse, kar zdaj stoji, a zidanje začeti z novega. Vendar pri vsem tem ne bodele dosegli ničesar, kajti kolizej néma dovolj zračenja (ventilacije), katero je najboljše potrebno. Obče je to poslopje vlažno in za vojašnico nikakor ne pripravno. Če mislite, gospoda, napraviti s tem nakupom dobro kupčijo in nameravate dobro oddajati stanovanja, se jako motite, kajti jaz, v službi mnogokrat prihajajoč v kolizej, vem, da je

večina velikih stanovanj praznih in da se le prav majheni stani lahko oddavajo. Zatorej sem tudi jaz odločno proti nakupu kolizeja in podpiram predlog, da se preide preko te točke na dnevni red.

G. Regali predlaga konec debate, kar zbor odobri.

Poročevalec dr. Suppan ponavlja večinom to, kar je govoril uže pri utemeljevanji svojega nasveta, a ob jednom izreka, da on néma nič proti temu, ako se sprejme predlog gosp. Dežmanov.

Pri glasovanji se g. Dežmanov predlog, da še jedenkrat zgradbo kolizejsko pregledajo veščaki, odobri z vsemi proti dvema glasoma (gg. Regali in Peterca) in na predlog gosp. dr. Zarnika se sklene javna seja.

Takó so narodni mestni odborniki, v zvezi s poštenim in odkritosrčnim g. Zieglerjem, za zdaj prepričali, da nemška gospóda nij kar na vrat na nos kupila kolizeja, in da se nijso prvi dohodki loterijskega posojila kar meni nič tebi nič kakor pleve v zrak razpršili.

Volilec ljubljanskega mesta pak o tej priliki še jedenkrat toplo priporočamo, naj dobro premislijo, katerim možém bodo povérili svoj glas. Posebno jih opozorujemo na to, da se ne dadé premotiti nemškim in nemškujóčim gospodom nasprotne nam stranke, katera je baš v tej seji pokazala jasno, da nij sposobna za svoj sedanji posel in da po znamenjih, kažóčih o slabem gospodarstvu loterijskega posojila, nikakor ne zasluži zaupanja značajnih in za blagostanje ljubljanskega mesta vnetih volilcev.

Domače stvari.

— (Velikonočne praznike) smo imeli v Ljubljani precej prijetne. Lepo vreme je na veliko soboto popoldne izvabilo mnogo ljudstva na ulice in prouzročilo, da se je vstajenje Gospodovo praznovalo kaj veličastno. Tudi v nedeljo nas je solnce prijaznivo grelo; a velikonočni ponedeljek nij imel posebno stanovitega vremena. Popoldne je nekoliko dežilo, vendar se je skoraj zopet ujasnilo nebó Denes — vtorek ko to pišemo — je oblačno in prav malo solnea. Obče mislimo, da v kratkem dobodemo dež.

— (Prve lastavice), oznanjevalke vzpomladi, smo na veliko soboto videli v naših krajih.

— (Obesil) se je dné 28. t. m. v mestnem logu ljubljanskem 37letni delavec Janez Kimovec.

— (Ptujška čitalnica) ima dné 4. apr. t. l. svoj občni zbor, kateri se prične ob 4. uri popoldne. Dnevni red; 1. Nagovor predsednikov, 2. poročilo tajnikovo, 3. poročilo blagajnikovo, 4. Predlogi in nasveti posameznih udov, 5. Volitev predsednika in volitev odbora. Gospode ude uljudno prosimo, da se občnega zbora udeležé mnogobrojno. Istega dné zvečer ob 8. uri je tudi veselica, katerej program je vrlo zanimiv. Sodeloval bode o tej priliki poleg našega moškega zbora tudi sekstét tukajšnjega glasbenega društva.

— (Požar.) Iz Podgrada v Istri se nam poroča, da so v četrtek dné 25. t. m. v Podbezah pogorela trinajstim gospodarjem stanovališča in gospodarska poslopja. Vsi pogorelci so bili zavarovani in sicer štirje pri banki „Slaviji“, a devet pri „peštanskej zavarovalnej družbi“.

— (Duhovenski imenik tržaškega škofijstva.) Pri stolnej cerkvi v Trsti je 7 kanonikatov (1 izprazen) in 4 častne korarije;

Zavijača in resnica.

Die krainische Verfassungspartei recrutirt sich zum grössten Theil aus Mitgliedern des Beamtenstandes „N. Fr. Pr.“

—!— Tat je ukradel klobaso; ljudje to zapazijo, ter uderó za njim, tat pa jo ubere in bežeč kriči: držite ga, primite tatu! Ta smešnica označuje najbolj zdanje ravnanje „ustavoverne“ stranke. Pričeli so boj z neko posebno taktiko: vsi nemški dunajski listi kriče, da je nemštvo v nevarnosti, da se nemški narod pod Taaffejem zatira v Avstriji, ón narod, ki Avstrijo skupaj drži, ki jo je tolikokrat rešil iz sile in nadloge. Človek uže skoraj lastnim očem ne more verjeti, ko čitajoč te židovske liste vidi toliko zavijačo resnice, toliko licemerstvo in nepoštenost, ki se rodi iz same zavidnosti, iz nenasičene želje do gospodstva. Žalibog, da so ti listi mej Nemci toliko razširjeni in so tako rekoč nemški proroki, na katere nemško ljudstvo priseza. Lažnjive njih trditve padajo na rodovitno zemljo, in iz tega se rodi mrženje in sovraštvo. Iz teh listov so se doslej zmirom učili Nemci, da imajo samo oni pravico v Avstriji gospodovati in ukazovati, drugi narodje, osobito slovanski, morajo pa jih slušati in klanjati se jim; to mnenje so podpirale tudi vse prejšnje avstrijske vlade, in tako uže davno preje prouzročile denašnje stanje v Avstriji.

Osobito gledé Kranjske učé ti nemški židovski listi, da se pri nas Nemci, t. j. ustavoverna stranka, zatira. Se ve, da je nam znano, koliko da so Nemci, celo naši avstrijski, poučeni o naših razmerah; in za to, ker le-ti svoje znanje zajemajo samo iz strašno slabih nemških novin, zato se je tudi mej njimi resnično razširilo mnenje, da je večina prebivalcev nemška in „ustavoverna“ na Kranjskem. Nij se čuditi potem, ako nemški filistri jeze bledé ob faktumu, da pride Slovenec na Kranjski predsedniški stol in potlej pa še rajši verjemó malo prezgodnjo vest o razpuščenju zdanjega ustavaškega deželnega zbora kranjskega, kar bi bilo, po sodbi naroda slovenskega, ki zdaj néma legalnega deželnega zastopa, samo čin pravičnosti, ki bode postal neizogiben.

Ranji Palacki je izgovoril velevažne besede: Nemec je zadovoljen in imenuje pravično samo to, ako ima neomejeno gospodstvo nad Slovani, da hodi po njih ter jih tlačí; kakor hitro pa to neha, kakor se hoče dati pravica tudi Slovanom, pa kriči, da je zatiran, da se mu godí krivica. Ali nij to res? Kjer

živi več narodov skupaj, kakor v Avstriji, je mir mej njimi mogoč samo onda, ako néma nobeden posebne oblasti nad družimi. Nemec tega ne pozna: ón hoče biti na vsak način in za vsako ceno kládivo, drugi pa naj bi bili nákovalo, — in to njih na čelo se je izvrševalo v Avstriji dosti dolgo. Slovani avstrijski smo bili doslej zmirom Nemcem sužnji, katerim smo morali snéžiti črevlje. Grof Taaffe hoče to neravno razmero popraviti, ón hoče dati vsakemu narodu njegove svete pravice, in glej! Palackega beseda se zopet uresničuje. „Taaffe nas bode zatrl, nemštvo je v nevarnosti, Slovani, katerim vlada pomaga na noge, nas bodo udušili, primite jih, drugače se bode Avstrija razrušila!“ Tako unisono tulijo zdaj, ko so nemški ustavaki res toli grešili in oškodovali državo, nemški listi, ter slabo posnemajo ónega tatu, ki je klobaso unesel, a je kričal, naj „ugrabijo tatu!“

V zdanjem svojem tužnem sicer samoza-krivljenem položaji avstrijski ustavaki strašno smešne kozle prevračajo, židovsko časopisje pa jim k temu góde: zraven pa vsem tako tužni vzdih prihajajo iz srca, da morajo človeku, ki ima količkaj dobro srce, globoko smiliti se. Zavolj našega novega deželnega predsednika g. Winklerja so nemške novine najprej hudo zagrmle — se ve da, to je zopet napad na nemštvo na Kranjskem! Pisale so, da bode on ustavoverno stranko ugnal v kozji rog, da bode delal nemštvu na Kranjskem krivico, in da bode delal na to, da se razpusti zadnje zavetje kranjskih ustavakov, kranjski deželni zbor. V ta disharmoničen zbor pa vrže največja sovražnica Slovanov, dunajska „N. Fr. Presse“, jako blažé glas ter resničen, pišoča v sobotnem číslu, „dass sich die krainische Verfassungspartei zum grössten Theil aus dem Beamtenstande recrutirt.“ Uredništvo tega lista je tedaj ta stavek popolnem odobrilo. Ali kaj sledi iz tega? To sledi, da priznava ta list sam, da je neresnično in je samo ščuvajstvo vse, kar je doslej pisal o namišljenej nevarnosti, ki baje preti nemštvu na Kranjskem. Da je narod za nas, a da ustavoverci so zoper nas, to nam je uže dolgo znano; tudi to, da se ustavaki nabirajo samo iz uradnikov na Kranjskem, kar potrjuje tudi „N. Fr. Presse“; to mnenje smo izjavili uže nebrojnekrat. Ali — kako grdo se je ta list udaril sebe po zobéh! Kaj ón hoče? Neomejeno gospodstvo takozvanej ustavovernej stranki, ki se na Kranjskem nabira iz samih uradnikov. Tedaj malo

število birokratov naj bi dejal Taaffe na konja, malo število ljudij, ki so se baš sè svojim ustavoverstvom postavili v direktno nasprotje narodu slovenskemu, mej katerim živé; njim na ljubo, tem birokratom, naj bi ostal še dalje zdanji kranjski deželni zbor, samo za to, da narod slovenski ne pride do svoje veljave, samo za to, da bi iz njega dobivalo skrajno zloglasno „ustavoverstvo“ nove pomoči. Vprašamo: Ako na Kranjskem g. Winkler ne bode drugod našel „ustavoverne“ stranke, nego v uradih, na koga se mu bode ozirati: ali na narod, ki plačuje krvavo težko visokih davkov, ali na peščico uradnikov, svojih podložnih, kateri bi prvi morali spoštovati zakone, in tedaj tudi § 19 državnih osnovnih zakonov, ki pa zdaj v tukajšnjem svojem kazinskem glasilu bedasto naznanjajo, da hočejo novega g. deželnega predsednika s prva „opazovati“, potem še le boj pričeti zoper njega. G. finančni prokurator Kaltenegger, kateremu želimo brzo avanziranje, je bil, kakor se kaže, svojim birokratskim pristašem dober učitelj, njegovi nauki prinašajo uže obilen sad!

Sicer pa mi vse kričanje po dunajskih listih tako razumemo, da se namreč birokratsko-ustavaška stranka trudi zdanje stanje na Kranjskem, ki je še popolnem tako, kakor je bilo pod Auerspergom, še na dalje ohraniti. Sè svojim kričanjem hoče prikriti svoje laži, da preti „pogin nemštvu na Kranjskem,“ in da nas Slovence vlada podpira. O takej podpori doslej mi še nič ne vemo, nasprotno, birokratsko-ustavaška stranka sme biti z zdanjo vlado čisto zadovoljna, kajti z njihovimi pristaši so večinom javne službe prenapolnene, šole so nemške vse, v uradih vlada izključno nemški jezik, protokoli vsi so nemški. Gospóda, taktika Vaša bila bi dobra, samo preveč se lahko pregleda.

Naš novi deželni predsednik

je odložil svoj deželnozbornski mandat na Goriškem in se v „Soče“ zadnjaj številki poslavlja od svojih volilcev z naslednjimi presrčnimi besedami:

„Z najvišjim sklepom od dné 18. marca 1880 je presvetli cesar premilostivo blagovolil poklicati me na slavno mesto deželnega predsednika za kranjsko deželo. S to mojo novo službo so združene take dolžnosti, da bi jaz ne mogel z njimi vred vestno spolnovati ob enem tudi imenitnih dolžnostij, ki jih imam kot ud deželnega zbora goriškega, posebno pa kot namestnik deželnega glavarja. Ne morem

Tekar drugo nedeljo se mu je imelo razkriti vse. Pripeljavi se iz cerkve domov je stopil grof v sobo svojega mladega gosta ter mu dejal: „Cenjeni moj prijatelj! Danes izvolite z nama peljati se na izprehod. Sklenila sva namreč, da vam pokaževa krasoto tukajšnje okolice, ker bi nam sicer preveč udali se melanholičnosti. V vasi praznujój danes majnikovo svečanost. Na našem travniku bode veselo življenje in rajanje. Pri plesu bode videli zalih in brdkih kmetijskih deklet, tako da se bode okó umetelnikovo in, kakor mislim, tudi njega srce paslo v radosti. Ker sta gozd in travnik moja, dovoljujem vam, da se veselíte kolikor vam drago.“ Armin je zdaj izvedel, kaj je grof šepnil na uho svoje soprogi, in je rad obljubil porabiti lepo priliko.

Po obódu so se odpeljali. Grofica z gospo, katera jo je prišla obiskat, sta se vozili v kočiji. Grof in Armin sta jahala. V kratkej pól uri so prispeli do gozda, po katerem je

držala ozka in senčnata cesta do velikega travnika, razprostrajočega se sredi lesovja.

Uže z dalje so prišleci čuli glasno petje in rajanje. Grof se je ustavil, isto tako kočija. Jahača sta sedla raz konja, gospé sta stopili z vozá in peš so vsi krenili po stezi skozi grmovje proti veselej družbi. Jedino nekoliko zelénih vej je bilo treba še upogniti in odkrila se je njih očem radostnih ljudij šarovita gašča.

Vse, kar je tukaj videl Armin, ga je prijetno iznenadilo. Grof, govoreč o krasnih hčerah Evinih, povedal je golo istino. Zbrana so bila tú dekleta z najmičnejšimi lici, časih res prav čarobno lepóto, katero mogó prejemati jedino od nepopačene matere prirode. Svetli lasjé so jim v dolgih in debelih kitah viseli po plečah, a na konci so bili zvezani s širokimi pisanimi trakovi. Módreci rudeče boje ter ko sneg bele srajce, pod katerimi so se živahno dvigale prsi, bili so krasen pogled. Krila so imela kratka in svetla, noge pod

njimi tako nežne in majhene, kakor jih ima malo mestnih gospodičin. Ta brdka in cvetoča dekleta so, držeča se za roke, plesala nekakšno „kolo“, ter popevala národne pesni. Daleč od njih, okolo in okolo na tleh, so ležali, sedeli ali stali starejši ljudjé, očetje in matere, kateri so se denes posebno živo vzpominjali srečnih svojih mladostnih lét. — Vaški mladenci so jedva čakajoči konca temu plesu in hoteči sukati se z dekleti, nestrpljivi dajali takt in pri njih se je zabavala tudi druga še nezrela mladina. Ukali so, ploskali z rokami, privezavali bele in rudeče rute na pálice ter jih vihteli po vzduhu ali jih metali k višku. Zelénemu sagu, katerega je svojim veselim gostom razprostrla dobra mati priroda, primerna so bila zeléna drevesa, rastoča okrog travnika in napolnjujoča ga z najzdravejšim vonjem, ter po njih razobešeni rudeči črveljci, katere so si sezula dekleta, da so lažje plesala.

(Dalje prih.)